

Zakład Farmakologii i Toksykologii, PIWet. w Puławach

ŻMUDZKI J., POSYNIAK A., NIEDZIELSKA J., NIEWIADOWSKA A.

*Kontrola pozostałości leków weterynaryjnych
w żywności zwierzęcego pochodzenia*

Control of veterinary drug residues in food of animal origin

Pozostałości niektórych leków weterynaryjnych występując w produktach spożywczych zwierzęcego pochodzenia mogą wywierać niekorzystny wpływ na zdrowie konsumentów. Jednym ze sposobów zabezpieczenia ludzi przed negatywnymi skutkami szkodliwego działania pozostałości jest systematyczna kontrola ich obecności w żywności.

W ramach weterynaryjnego systemu badań pozostałości chemicznych na zlecenie Głównego Lekarza Weterynarii badania pozostałości leków weterynaryjnych koordynują i nadzorują: Zakład Higieny Żywności Zwierzęcego Pochodzenia oraz Zakład Farmakologii i Toksykologii Państwowego Instytutu Weterynarii w Puławach, z którymi współpracują laboratoria regionalne Zakładów Higieny Weterynaryjnej w Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Łodzi, Olsztynie, Poznaniu, Wrocławiu i Warszawie.

Krajowy program badań pozostałości leków weterynaryjnych jest obecnie w dużej mierze dostosowany do międzynarodowych wymagań. Zakres badań i system próbobrania oparty jest na zaleceniach Dyrektywy 96/23/EC. Roczny plan badań obejmuje około 35 000 analiz w kierunku różnych grup leków, od substancji o charakterze anabolicznym do leków przeciwpasożytniczych i przeciwbakteryjnych.

W Zakładzie Farmakologii i Toksykologii PIWet prowadzi się badania w zakresie pozostałości różnych grup leków weterynaryjnych między innymi niedozwolonych do stosowania u zwierząt przeznaczonych do produkcji żywności (chloramfenikolu, nitroimidazoli, neuroleptyków i β -agonistów).

Badania wykonywane są w próbkach mięśni, wątrób i nerek pobieranych od bydła, świń, koni oraz drobiu i ryb. Kontrolą objęte jest również mleko i jaja konsumpcyjne. Oznaczenia wykonywane są przy zastosowaniu różnych technik chromatograficznych, które umożliwiają wykrycie obecności analizowanych grup leków w stężeniach na poziomie możliwie jak najniższym (stwierdzenie obecności leku wskazuje na nielegalne jego użycie). Wszystkie stosowane metody objęte są programem zapewnienia jakości badań.

Wyniki badań prowadzonych przez ostatnich 5 lat wskazują, że w analizowanych próbkach materiału zwierzęcego kontrolowane grupy leków na ogół nie występują w stężeniach powyżej granicy oznaczalności stosowanych metod.

